

Tobakspolicy och handlingsplan

– för en rökfri skoltid i Ronneby kommun

Policy

Skolans vision

Att erbjuda en tobaksfri skoltid för alla (elever, personal och besökare) inom skolan i Ronneby kommun.

Mål

Från och med hösten 2013 jobbar Ronneby kommun för en rökfri skoltid på grundskola och gymnasieskola i kommunen.

Definition av en rökfri skoltid

En rökfri skoltid innebär att rökning inte får förekomma på skoltid eller inom skolans område. Förbudet gäller alla tider på dygnet. Rökförbudet gäller alla, elever, personal och besökare på skolan.

Rökning innefattar både rökning av cigaretter, e- cigaretter¹ och vattenpipa.

Ansvarig

Rektor är ytterst ansvarig för att tobakspolicyn och handlingsplanen följs.

All personal ska hjälpa till att upprätthålla efterlevnaden av skolans tobaksregler. Det innebär att all personal på skolan aktivt ska ingripa mot elevers rökning.

Policyns grund och riktlinjer för en rökfri skoltid

- Det är förbjudet att sälja tobak till ungdomar under 18 år enligt tobakslagen (1993:581) § 12.
- Rökning är förbjuden på skolans område enligt tobakslagen (1993:581) § 2.
- Skyltar vid alla ingångar för att markera att det på skolan råder en rökfri skoltid.
- Föräldrar, allmänhet och närsamhället informeras om skolans tobaksarbete.
- Lärare och rektor ska enligt läroplanen ansvara för att eleverna får kunskap om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger (ANDT). ANDT - undervisning erbjuds som en röd tråd genom hela grundskolan och gymnasiet.
- Personal ska agera i egenskap av förebilder för elever genom att inte röka under skoltid.
- När en elev bryter mot skolans tobakspolicy ska personalen aktivt se till att det uppmärksammas och åtgärdas.
- Skolsköterska/kurator erbjuder elever motiverande samtal enligt SOTIS - modellen (Samtal Om Tobak I Skolan).
- Elever och personal erbjuds tobaksavvänjning.
- Förebyggande metoder bedrivs genom exempelvis Triaden och Smart Syds kontraktmetod.

¹ En e- cigarett (elektronisk cigarett) är en apparat som liknar en cigarett, som genom en elektrisk förångare omvandlar en speciell typ av vätska, ofta innehållandes nikotin, till vattenånga som liknar tobaksrök.

Handlingsplan för en rökfri skoltid

Elev- och föräldrasamarbete

- Rektorn/mentorn ger information om skolans tobakspolicy och handlingsplan på föräldramöte inför starten från årskurs 6 och därefter i början av varje nytt läsår.
- Klassföreståndare/mentorn informerar eleverna om skolans tobakspolicy och handlingsplan för en rökfri skoltid och trycker på konsekvenserna.
- Smart Syds kontraktmetod erbjuds alla elever och vårdnadshavare på högstadiet/gymnasiet (se bilaga).

Samarbete med närsamhället

- Elevernas eventuella möjligheter till rökning reduceras genom att närliggande butiker informeras om skolans tobakspolicy.
- Miljö- och byggnadsförvaltningen har tillsyn över att skolgårdar o d är rökfria och kontrollerar då också om skyltar om rökförbud finns uppsatta, att askkoppar inte finns, om skolan arbetar aktivt med tobaksfrågorna, m m. Förvaltningen har också tillsammans med polismyndigheten tillsyn vid butiker som säljer tobak och kontrollerar då bl a hur 18-årsgränsen tillämpas, om reklamen är återhållsam, om det finns skyltar, egenkontrollprogram, m m.

Fortbildning för personal

- Samtlig personal på högstadiet och gymnasiet erbjuds föreläsning kring tobak och en tobaksfri skoltid.
- Skolsköterskor/kuratorer utbildas i SOTIS - modellen (Samtal Om Tobak I Skolan).
- Behov av fortbildning bland personal lyfts till skolans rektor och erbjuds kontinuerligt.

Tobakskunskap till elever i undervisningen

- Skolan arbetar tobaksförebyggande tematiskt och ämnesövergripande, för att kontinuerligt tydliggöra vilka vinster som finns med ett tobaksfritt liv (Lgr 11, se bilaga).
- För att finna lämpligt material som stöd till undervisningen anordnas inspirationsföreläsningar hösten 2013 med efterföljande diskussionsgrupper. Exempelvis för ämneslag eller gymnasieprogram.

Förhållningsätt för personal

- Personalen ska vara tobaksfri i sina möten med elever.
- Personalen ska inte röka strax utanför skolans område, där de är synliga för elever.
- Personalen erbjuds stöd och hjälp med rökavvänjning.

Konsekvenstrapp – om elever röker under skoltid

1. När personalen möter eller misstänker någon som röker på skoltid informeras eleven om att skoltiden är rökfri.
2. Personalen som upptäckt eleven kontaktar snarast elevens vårdnadshavare² och informerar mentorn.
3. Mentorn kontaktar skolsköterska/kurator.
4. Skolsköterskan och/eller kurator kallar eleven till stödsamtal enligt ”SOTIS-modellen” (Samtal Om Tobak I Skolan). Tobaksavvänjning ska erbjudas vid behov och tillfälle för uppföljning bokas.

Vid upprepat beteende

1. Om överträdelsen upprepas kontaktas vårdnadshavare snarast. Eleven och vårdnadshavare kallas till ett samtal med skolsköterskan för att komma fram till ett gemensamt förhållningssätt.
2. Om beteendet ändå fortsätter kallar rektorn till ett möte på skolan med elev och vårdnadshavare.

Implementering

- Förvaltningschef för utbildningsförvaltningens ansvarar för förankring av policy och handlingsplan i skolans ledningsgrupp.
- Rektor ansvarar för att samtlig personal i skolan får kunskap om policyn/handlingsplanen.
- Handlingsplanen anpassas till varje skola efter förutsättningar och behov som personalorganisation och årskurs. Punkter i handlingsplanen som är viktiga att anpassa är:
 - Ansvar för de olika punkterna
 - Konsekvenstrappan
- Policy och handlingsplanen är tillgänglig på respektive skolas hemsida.

Uppföljning

- Beslutets och policyns efterlevnad utvärderas terminsvis av klassföreståndare/mentor, skolsköterska, kurator och av rektorerna ang. personalen. En sammanställning sänds till utbildningsförvaltningen vid varje terminsslut.
- Tobaksbruket bland elever följs årligen upp av kommunledningsförvaltningens folkhälsosamordnare i samverkan med utbildningsförvaltningen och elevhälsan. Resultatet redovisas på skolnivå och kommunnivå till varje skola samt till utbildningsnämnden och kommunstyrelsen.

² Om eleven är myndig sker kontakt och vidare åtgärder med eleven.